

Mateřská škola Hrušovany u Brna
Havlíčková 169, 664 62 Hrušovany u Brna

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

Kdo si hraje, ten je zdravý, toho život neunaví

Školní vzdělávací program byl po předchozích projednáních schválen na pedagogické radě dne 24.1.2019 a plně nahrazuje ŠVP č.j. 530/2015 ze dne 1.9.2015.

Účinnost od 1.2.2019

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Obecná charakteristika školy.....	4
3. Podmínky vzdělávání	5
3.1 Materiální podmínky, vybavení.....	5
3.2 Životospráva	6
3.3 Klima školy.....	6
3.4 Organizace	7
3.5 Řízení mateřské školy	8
3.6 Personální a pedagogické zajištění.....	8
3.7 Spoluúčast rodičů	9
3.8 Podmínka pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	9
3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných	9
3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	10
4. Organizace vzdělávání	10
5. Charakteristika vzdělávacího programu	12
5.1 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	13
5.2 Vzdělávání dětí nadaných.....	14
6. Vzdělávací obsah	14
7. Evaluační systém	45
8. Seznam literatury	46

1. Identifikační údaje

Základní údaje o mateřské škole

Název školy : Mateřská škola Hrušovany u Brna, okr. Brno-venkov, příspěvková organizace

Sídlo : Havlíčkova 169

Právní forma : právní subjekt

IČ : 75023229

Ředitelka školy : Mgr. Jana Hochmannová

Kontakt : telefon 547 236 208, 724 029 172

e-mail mshrusovany@mshrusovany.cz

webové stránky mshrusovany.cz

Zřizovatel : Obec Hrušovany u Brna, Masarykova 17, 664 62 Hrušovany u Brna

Zpracovala : Mgr. Jana Hochmannová

Projednáno na pedagogické radě 24.1.2019

Č.j. 13 / 2019

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola má v různých částech obce tři odloučená pracoviště v samostatných budovách – MŠ Havlíčkova 169, MŠ Sídliště 527, MŠ Jízdárenská 699. Škola má celkem sedm tříd.

Budova MŠ Havlíčkova je přízemní budova v řadové zástavbě v klidné ulici uprostřed obce s vlastní zahradou vybavenou zahradními prvky a pískovištěm, zpevněnou plochou pro míčové a dopravní hry. V budově jsou 2 prostorné třídy se samostatnými vchody. Každá třída má své vlastní sociální zařízení a šatnu pro děti. Nejsou zde samostatné ložnice. Lehátka se v každé třídě v určeném čase připravují do herny, kde děti odpočívají. Součástí MŠ je školní kuchyně. Odtud je strava následně rozvážena do ostatních budov.

Budova MŠ Sídliště je prostorná patrová budova na okraji sídliště s vlastní zahradou vybavenou zahradními prvky, pískovištěm, zpevněnou plochou pro dopravní hry, travnatou plochou. Jsou zde 3 třídy (2 v přízemí a 1 v patře) se 2 samostatnými vchody. Každá třída má vlastní sociální zařízení, šatnu, výdejnu jídla. Nejsou zde samostatné ložnice. Lehátka se v každé třídě v určeném čase připravují do herny, kde děti odpočívají.

Budova MŠ Jízdárenská je přízemní prostorná budova, umístěna na klidném místě na okraji vesnice. Má vlastní zahradu vybavenou zahradními prvky, pískovištěm. Celá plocha zahrady je zatravněná. V budově jsou 2 třídy s vlastním sociálním zařízením, lehárnou, šatnou pro děti. Výdejna jídel je společná pro obě třídy. Každá třída má samostatné výdejní okénko.

Všechny budovy mateřské školy mají dostatečně velké prostory. Interiéry jsou postupně plánovitě a účelně zařizovány, obnovovány a doplňovány novým vybavením tak, aby

- bylo v souladu s podmínkami vzdělávání RVP PV
- odpovídalo počtu dětí a jejich věku
- bylo zdravotně nezávadné
- bylo bezpečné a estetické
- funkční a podnětné
- umožňovalo dětem spontánní aktivity a podporovalo zvolený styl pedagogické práce
- bylo zajištěno vhodné členění prostoru vyhovující nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

K výzdobě prostor MŠ používáme výtvary dětí.

Naším cílem je rozvíjet dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou a způsobilou zvládat aktivně nároky života, které jsou na ně běžně kladeny.

3. Podmínky vzdělávání

V této části je uvedena charakteristika podmínek vzdělávání v naší mateřské škole. Opíráme se o výsledky evaluace minulého školního vzdělávacího programu a následné analýzy.

3.1 Materiální podmínky, vybavení

- ✓ Všechny tři budovy mateřské školy mají dostatečné prostory.
- ✓ Prostorové uspořádání tříd je řešeno tak, aby umožňovalo skupinové i individuální činnosti. Jsou zde tematicky zaměřené koutky. Třídy jsou prostorné, snadno větratelné.
- ✓ Je dbáno na estetický vzhled vybavení, jeho bezpečnost a hygienické požadavky.
- ✓ Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, vybavení pro odpočinek dětí odpovídá počtu dětí. Počet toalet a umyvadel odpovídá hygienickým požadavkům.
- ✓ Hračky, pomůcky a tělocvičné náčiní určené dětem jsou umístěny tak, aby na ně děti viděly a mohly si je samostatně půjčovat a současně se vyznaly v jejich uložení.
- ✓ Hračky, hry a pracovní materiály jsou ve třídách umístěny většinou v otevřených policích, některé v uzavřených skříňkách. Všechny jsou však dětem dostupné. Děti si hry a hračky berou sami. Po skončení hry, činnosti děti průběžně hračky uklízí na své místo.
- ✓ Vybavení hračkami a didaktickými pomůckami pro děti všech věkových kategorií je dostatečné ve všech budovách.
- ✓ Děti se podílejí na výzdobě interiéru budovy. Práce jsou umístěny tak, aby byly dětem přístupné a rodiče měli možnost dětské práce shlédnout.
- ✓ Na jednotlivé budovy mateřské školy navazují školní zahrady, které jsou vybaveny pískovišti a dalšími herními prvky.
- ✓ Všechny vnitřní i vnější prostory jednotlivých budov mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.
- ✓ Budova mateřské školy Havlíčkova má nedostačující prostory pro nepřímou práci učitelek. Je to dáno stavebním řešením budovy. Mateřské školy Sídliště a Jízdárenská mají vyhovující zázemí pro zaměstnance.
- ✓ Všechny budovy mají zabezpečený vstup přístupovým bezpečnostním systémem.

Máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- ve spolupráci se zřizovatelem zajistit nové a kvalitní oplocení školní zahrady v mateřské škole Sídliště,
- ve spolupráci se zřizovatelem zkvalitnit funkčnost, vybavenost a možnosti využití školních zahrad,
- doplňovat a obnovovat hračky a didaktické pomůcky.

3.2 Životospráva

- ✓ Dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu.
- ✓ Dbáme na vhodnou a pestrou skladbu jídelníčku s dostatkem ovoce a zeleniny. Ve všech třídách po celý den a při pobytu na školní zahradě je zajištěn pitný režim – voda, ovocné nebo bylinkové čaje.
- ✓ Děti mají možnost postupných svačinek (dopoledne i odpoledne), oběd je společný.
- ✓ Dětem ponecháváme volnost osobního tempa při jídle.
- ✓ Množství jídla si děti mají možnost zvolit samy, děti do jídla nenutíme.
- ✓ Podporujeme kulturu stolování, samostatnost při sebeobsluze.
- ✓ Pravidelný a dostatečný pobyt dětí venku je příležitostí k volnému pohybu, činnosti přizpůsobujeme aktuálnímu počasí. Potřebu volného pohybu respektujeme i v interiéru mateřské školy.
- ✓ Respektujeme individuální potřebu odpočinku a spánku. Minimální doba odpočinku na lůžku je ½ hodiny. Následuje postupné vstávání, dětem nabízíme klidové činnosti u stolečku, tak aby nerušily děti, které odpočívají.
- ✓ Dodržujeme biorytmus.
- ✓ Rodiče jsou na schůzkách informováni novinkách a požadavcích na školní stravování.

Máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- rozšířit a obohatit nabídku klidových činností dětí.

3.3 Klima školy

- ✓ Respektujeme potřeby dítěte.
- ✓ Napomáháme dítěti v uspokojování jeho potřeb.
- ✓ Děti mají ve třídě rovnocenné postavení.
- ✓ Děti se podílí na tvorbě pravidel soužití. Je kladen důraz na pochopení pravidel a jejich dodržování.
- ✓ Volnost a osobní svoboda je v rovnováze s nutným omezením a přiměřeným zatížením dítěte.
- ✓ Vztahy mezi dětmi a dospělými jsou založeny na vzájemné důvěře, toleranci, zdvořilosti, pomoci.
- ✓ Nově příchozí děti mají možnost se postupně adaptovat na nové prostředí – v době zvykání možnost volby délky pobytu v mateřské škole – po dohodě s učitelkou.
- ✓ Dodržujeme zásady individuálního přístupu ke všem dětem:
 - neodbýváme dítě, když se na něco ptá
 - v jednání s dítětem jsme pevní
 - příliš často nenapomínáme

- nechválíme za každou cenu – dítěti povíme, v čem bylo úspěšné a v čem se má zdokonalit

Máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- vedení dětí k uvědomění si důsledků svého chování a jednání.

3.4 Organizace

- ✓ Provoz MŠ je od 6.15 hod do 16.30 hod.
- ✓ Dítě zákonný zástupce nebo jím pověřená osoba předává učitelce. Dítě z mateřské školy vyzvedává zákonný zástupce dítěte nebo jím pověřená osoba na základě písemného zmocnění.
- ✓ Režim dne je možné přizpůsobit aktuálnímu plánu činností. Spontánní a řízené činnosti (individuální i řízené) jsou v denním režimu vyvážené. Pravidelně zařazujeme zdravotně preventivní pohybové aktivity, relaxaci. Při plánování činností vycházíme ze zájmu a potřeb dětí, děti mají možnost se spolupodílet na výběru činností.
- ✓ Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru.
- ✓ Pokud děti potřebují, mají možnost využít klidný koutek a neúčastnit se společných činností.
- ✓ Aktivity jsou organizovány tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování.
- ✓ Spolupracujeme se zřizovatelem, základní školou, pedagogicko psychologickou poradnou, logopedickou poradnou, s Komisí pro občanské záležitosti, účastníme se kulturního dění v obci.
- ✓ Každá třída vypracovává třídní vzdělávací program vycházející ze ŠVP. Je kladen důraz na vlastní iniciativu a tvůrčí aktivitu jednotlivých učitelek.

Máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- zařadit více experimentálních činností

Nedílnou součástí života školy jsou tradice – oslavy narozenin, podzimní tvoření, návštěva Mikuláše a čertíka, vánoční den, masopustní rej masek, Mámo, táto, pojď si hrát, oslava svátku matek, rozloučení s předškoláky, spaní v mateřské škole, zahradní slavnost, návštěva knihovny, divadel a koncertů, výlety.

3.5 Řízení mateřské školy

- ✓ Právomoci, povinnosti a úkoly všech pracovníků máme jasně vymezeny a stanoveny.
- ✓ Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci i rodiče.
- ✓ Je vytvořený informační systém – uvnitř MŠ i směrem k rodičům, veřejnosti.
- ✓ Na rozhodování o zásadních otázkách školního programu se podílí všichni pracovníci.
- ✓ Ředitelka:
 - ponechává pracovníkům dostatek pravomocí a prostoru pro tvůrčí, samostatnou činnost, respektuje jejich práva a povinnosti
 - podporuje jejich vzájemnou spolupráci
 - kontroluje a vyhodnocuje práci jednotlivých pracovníků, pozitivně zaměstnance motivuje
 - je spravedlivá v hodnocení lidí a oceňování jejich výsledků.
- Máme v plánu dle organizačních a časových možností zkvalitnit:
 - do kontrolní činnosti zapojit vedoucí pracovníky – zástupkyni ředitelky, vedoucí školní jídelny, vedoucí školnici
 - častěji provádět kontrolní činnost.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogičtí pracovníci, kteří pracují v mateřské škole, mají odpovídající kvalifikaci. Těm, kterým chybí kvalifikace, si ji průběžně doplňují. Počet zaměstnanců, výše úvazků a pracovní doba zaměstnanců se mění v závislosti na počtu přijatých dětí do mateřské školy na aktuální školní rok. Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla dětem vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče. Podle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě.

Dle projektových možností pracují v mateřské škole také školní asistenti, chůvy, speciální pedagogové nebo psychologové. Tito pracovníci nejsou dle aktuální legislativy pedagogickými pracovníky.

Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci, kteří pracují s dětmi, se dále vzdělávají formou samostudia, účastní se kurzů a seminářů dle aktuální nabídky a potřeby.

Na zajištění provozu školy se podílejí také správní zaměstnanci a zaměstnanci školní kuchyně, včetně vedoucí školní jídelny.

Máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- rozšiřovat si všeobecný přehled o nových poznatcích z oblasti předškolního vzdělávání, aktivně je využívat při své každodenní práci.

3.7 Spoluúčast rodičů

Rodiče jsou zváni ke společným činnostem a akcím pořádaných mateřskou školou. Mají také možnost navrhnout další činnosti, které v nabídce mateřské školy postrádají a aktivně se zapojit. Rodiče jsou o dění v mateřské škole informováni ústně i písemně prostřednictvím nástěnek, webových stránek. Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Nezasahují však do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad. Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost.

Máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- aktivní zapojení rodičů do činnosti školy.

3.8 Podmínka pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálně vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Vzdělávání se uskutečňuje na základě školního vzdělávacího programu upraveného podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí. Škola respektuje potřeby dětí se speciálně vzdělávacími potřebami a snaží se co nejvíce vyhovět jejich potřebám i možnostem a zajistit jim optimální podmínky k jejich rozvoji. Škola vyžaduje od učitelů i ostatních pracovníků profesionální přístup, aby děti se speciálními potřebami byly přijímány učitelem i kolektivem stejně jako jiné děti a ochránili tak děti od negativní zpětné vazby od okolí.

Plán pedagogické podpory – podpůrné opatření prvního stupně, které zpracovává mateřská škola pro dítě, nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb. S plánem je seznámen zákonný zástupce, učitelé. Osoby, které se s plánem seznámily, plán podepisují. Plán obsahuje popis obtíží dítěte, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. Mateřská škola plán podpůrných opatření průběžně aktualizuje. Vyhodnocuje ho nejpozději po třech měsících.

Individuální vzdělávací plán – zpracovává mateřská škola od druhého stupně podpůrných opatření na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte. Individuální vzdělávací plán vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Dítě, které vykazuje známky nadání, je podporováno v předškolním vzdělávání především prostřednictvím bohaté nabídky činností specifických zájmů a schopností dítěte.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při práci s mladšími dětmi volíme přiměřené metody a formy vzdělávání s ohledem na bezpečnost a možnosti každého dítěte, pracujeme v menších skupinkách nebo individuálně, volíme přiměřené činnosti a vzdělávací cíle se zapojením všech smyslů. Dvouleté dítě se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou – potřebuje pravidelné rituály, vyžaduje opakování činností, udrží jen krátkou pozornost, je proto nutné přizpůsobit organizaci se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a dovedností.

Z důvodu silnější vazby na dospělou osobu navazujeme úzkou spolupráci s rodinou dítěte. Domlouváme se na adaptačním režimu, na přiměřené době pobytu dítěte v mateřské škole, upozorňujeme rodiče na vyšší náchylnost k nemocem, konzultujeme stravovací návyky, pravidelný řád a režim pro pocit bezpečí dítěte. Snažíme se, aby společně s pedagogickým pracovníkem pracovala ve třídě, kterou navštěvují děti ve věku dva až tři roky, i chůva.

Máme v plánu dle finančních, organizačních, personálních a časových možností změnit či zlepšit:

- rozšiřovat nabídku her a didaktických pomůcek pro věkovou skupinu dětí dvou až tří letých,
- doplnit zahradní vybavení vhodné pro danou věkovou skupinu

4. Organizace vzdělávání

Do mateřské školy mohou být přijaty děti na základě žádosti zákonného zástupce dítěte a to v případě, že škola má volnou kapacitu a jsou splněny podmínky pro přijetí dítěte. Termín zápisu do mateřské školy stanovuje ředitelka. Zápis dětí na následující školní rok probíhá obvykle v květnu. Přijímání dětí do mateřské školy je upraveno vnitřní směrnicí „Směrnice pro přijímání dětí do mateřské školy“. Kritéria vyhlašuje ředitelka školy a zveřejňuje je na webových stránkách školy. Obvyklými kritérii jsou trvalé bydliště v obci, věk. O přijetí dítěte rozhoduje ředitelka školy ve správním řízení dle platných předpisů. Zařazování dětí do jednotlivých tříd respektuje dle možností potřeby dítěte a potřeby mateřské školy.

Mateřská škola má celkovou kapacitu 165 míst, děti jsou rozděleny do 7 tříd. Máme 2 odloučená pracoviště.

Pracoviště MŠ:

MŠ Havlíčkova 169

MŠ Sídliště 527 (odloučené pracoviště)

MŠ Jízdárenská 699 (odloučené pracoviště)

MŠ Havlíčkova – 2 třídy



třída U Berušek



třída U Motýlků

MŠ Sídlíště - 3 třídy



třída U Kuřátek



třída U Včelek



třída U Sluníček

MŠ Jízdárenská - 2 třídy



třída U Medvídků



třída U Žabek

Každá třída je osobitá svým vybavením, výzdobou, složením kolektivu dětí a osobností učitelek, jejich profesním zaměřením. Zda budou v daném školním roce třídy homogenní nebo heterogenní záleží na aktuálním věkovém složení dětí. Upřednostňujeme třídy heterogenní. Třída U Sluníček bývá většinou homogenní z důvodu velikosti třídy a nízkého počtu dětí ve třídě (maximálně 15 dětí).

- ve věkově smíšených třídách mají děti snadnější adaptační proces, přicházejí již do fungujícího kolektivu, starší děti jim poskytují přirozenou pomoc a vzory chování,
- děti se učí být k sobě ohleduplné, učí se vzájemně naslouchat, minimalizují se projevy agrese,
- starší děti jsou samostatnější, mají pocit odpovědnosti,
- složení třídy podporuje tvořivou hru dětí, schopnost kooperace, komunikace a sebereflexe,
- umístění sourozenců do třídy (společně nebo odděleně) konzultujeme s rodiči, respektujeme přání rodičů,
- každá třída si připravuje vlastní třídní vzdělávací program, který vychází ze ŠVP. Při tvorbě TVP je kladen důraz na iniciativu a tvůrčí aktivitu jednotlivých učitelek,
- ve všech třídách je závazný ŠVP a plán hlavních akcí školy.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je sestaven v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Vycházíme ze zdravého životního stylu a podpory zdraví, klademe důraz na vytváření osobnostních vlastností dítěte (sebedůvěra, seberealizace, sebehodnocení), abychom dítěti umožnili vyvíjet se v samostatnou osobnost, která je vybavena znalostmi a dovednostmi pro další etapu života. U dětí vytváříme ekologické cítění, prohlubujeme znalosti o přírodě, vedeme děti k úctě k životu, k osvojení si hodnot, na nichž je založena naše společnost.

Vzdělávání se uskutečňuje po celý den ve všech činnostech a situacích, které se během dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Využíváme individuální, skupinové i frontální činnosti. Děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách, rozvíjet si sociální vnímání (utvářet vzájemné vztahy, učit se pomáhat a naopak říci si o pomoc). Vzdělávání probíhá uvnitř mateřské školy i venku. Vycházíme z konkrétních situací. Činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Dobu trvání jednotlivých činností přizpůsobujeme věku dítěte, jeho individuálním potřebám a schopnostem. Usilujeme o to, aby se děti cítili během dne bezpečně a abychom uspokojili jejich potřeby.

Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu:

- rozvíjet fyzickou, psychickou a sociální stránku dítěte, vést děti k zájmu o učení a poznávání (kompetence k učení, řešení problémů, komunikativní)

- osvojit si základní hodnoty, na kterých je položen náš hodnotový systém a celá naše společnost (kompetence občanské, činnostní)
- získat osobní samostatnost a schopnost projevat se jako samostatná a sebevědomá osobnost (kompetence sociální, personální)

Hlavní cíle:

- vnímat změny, učit se je přijímat a aktivně se s nimi vyrovnávat
- učit se kriticky myslet, rozpoznávat problémy a řešit je
- umět si vybírat a nést za svou volbu odpovědnost
- vytvářet si zdravé životní návyky a postoje

Při plnění cílů klademe důraz na rozvoj seberealizace a tvořivosti dítěte, na osvojení si komunikace a spolupráce dětí, na získání samostatnosti a odpovědnosti dítěte.

Při výchově a vzdělávání dětí uplatňujeme následující metody a formy vzdělávání:

- volná hra, experimentace
- komunikace
- práce – tvořivá aktivita dětí
- psychomotorická cvičení
- vycházky, výlety, exkurze
- námětové a kooperativní hry
- komunitní kruh
- prožitkové učení
- řízené skupinové činnosti
- řízené individuální činnosti
- spontánní sociální učení

5.1 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zajištěna podpůrná opatření, která mají vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními. Vzdělávací obsah denních činností u těchto dětí je přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci plánu pedagogické podpory či individuálního vzdělávacího plánu.

Pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocení podpůrných opatření pro dítě se speciálními vzdělávacími potřebami:

- plán pedagogické podpory – podpůrné opatření prvního stupně – sestavují třídní učitelky, pokud z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že má dítě drobné problémy například s jemnou motorikou, řečí, špatnou koncentrací pozornosti atd. Plán pedagogické podpory má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají vzájemné

konzultace třídních učitelek dítěte a učitelek a rodičů s cílem stanovit metody práce s dítětem, způsob kontroly osvojení dovedností, návyků a znalostí, forma spolupráce s rodinou. Vyhodnocení probíhá zpravidla po třech měsících. Hodnotí třídní učitelky na společných schůzkách s rodiči i s dítětem. V případě, že nedochází k naplňování vzdělávacích možností dítěte, uplatní mateřská škola společně se zákonnými zástupci dítěte podpůrná opatření vyšších stupňů, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení.

- individuální vzdělávací plán – je vytvořen, pokud jsou školským poradenským zařízením stanovena podpůrná opatření druhého až pátého stupně. Individuální vzdělávací plán vytváří ředitelka ve spolupráci s třídní učitelkou, má písemnou podobu. Třídní učitelka úzce spolupracuje s rodiči dítěte, se školským poradenským zařízením i s dalšími odborníky. Naplňování individuálního vzdělávacího plánu vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně. Na doporučení školského poradenského zařízení škola zajistí asistenta pedagoga. Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci aktivit.

5.2 Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. Ředitelka mateřské školy zajistí pro nadané děti vypracování individuálního vzdělávacího plánu na základě doporučení školského poradenského zařízení a zajistí také realizaci všech stanovených podpůrných opatření.

6. Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program je společný pro všechna tři pracoviště. Vzdělávací obsah slouží pedagogům naší mateřské školy jako východisko vytvoření vzdělávací nabídky v jednotlivých třídách. Tvoří jej 7 integrovaných bloků. Bloky obsahují dílčí cíle, okruhy činností, očekávané výstupy. Vzdělávací obsah je tvořen rozmanitými praktickými i intelektovými činnostmi. Integrované bloky nejsou při své realizaci časově omezené, jsou tvořeny cyklicky a každoročně se opakují. Každá třída si v rámci svého Třídního vzdělávacího programu integrované bloky dále rozpracovává na tematické části. Třídní programy jsou otevřené dokumenty, které se mohou během roku doplňovat, upravovat. Rodiče mají možnost se s třídními programy seznámit na nástěnkách.

Integrované bloky obsahují

- hlavní cíl – stručná charakteristika integrovaného bloku
- dílčí cíle – záměry – co učitel u dítěte podporuje
- vzdělávací nabídku – obsah – co učitel dítěti nabízí

- očekávané výstupy – co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže
- klíčové kompetence – jsou souborem předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj jedince a jeho uplatnění. Uváděných klíčových kompetencí by mělo dítě dosáhnout na konci předškolního období.

Přehled integrovaných bloků:

- Společně jde všechno lépe
- Návštěva ve světě kouzel a radostí
- Tradiční slavnosti a umění, cesty za kulturou
- Zdraví a péče o něj
- Svět kolem nás
- Procházka přírodou
- Za poznáním jdeme světem

Společně jde všechno lépe

Hlavní cíl: Rozvíjet schopnosti žít ve společenství ostatních lidí – spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství – ke třídě rodině, ostatním dětem, vnímat, přijímat a ztotožnit se se základními hodnotami tohoto společenství. Podporovat u dětí zdravé sebevědomí a samostatnost.

Díličí cíle (co učitelka u dítěte podporuje):

Dítě a jeho tělo

1. rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
2. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky

Dítě a jeho psychika

3. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních), kultivovaného projevu
4. získání relativní citové samostatnosti, poznávání sebe sama

Dítě a ten druhý

5. seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
6. rozvoj dovedností a schopností pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
7. posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, ve třídě, ve škole)

Dítě a společnost

8. rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí
9. poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci sociokulturního prostředí dítěte
10. vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

11. seznámit se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije
12. rozvoj schopnosti přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám

Vzdělávací nabídka (co učitelka dítěti nabízí):

- lokomoční a pohybové činnosti
- zdravotně zaměřené činnosti – vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým užíváním
- činnosti relaxační a odpočinkové
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- společné diskuse, rozhovory, vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- společné hry a skupinové aktivity (výtvarné, námětové hry, dramatizace), které umožňují dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- hry zaměřené na poznávání a rozlišování různých společenských rolí
- aktivity, které přibližují dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, toleranci, spolupráci) a mravní hodnoty (dobro, zlo, pravda, lež, spravedlnost, upřímnost) v jednání lidí
- podpora zdvořilého chování, přistupovat k druhým lidem i dětem bez předsudků, vážit si jejich práce a úsilí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

1. má správné držení těla
2. navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonává stud, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho
3. zvládne sebeobsluhu, základní hygienické návyky, umí stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat se, obouvat
4. zvládne jednoduchou obsluhu a pracovní úkony – udržuje pořádek, zvládá jednoduché úklidové práce, postará se o hračky a pomůcky
5. uplatňuje společenské návyky – zdravení, požádá, poděkuje, požádá o pomoc, neskáče druhým do řeči ...
6. odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých, je aktivní i bez jejich opory
7. uvědomuje si svou samostatnost, má vlastní názor a vyjadřuje ho
8. ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, ovládá své city a přizpůsobuje jim své chování
9. respektuje vyjasněná a pochopená pravidla
10. rozhoduje o svých činnostech
11. zorganizuje hru
12. porozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad
13. prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí, snaží se ovládat své afektivní chování
14. přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem, s dospělým, navazuje a udržuje dětská přátelství
15. dokáže odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
16. uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je
17. chápe, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
18. spolupracuje s ostatními
19. respektuje potřeby jiného dítěte
20. brání se projevům násilí, ubližování
21. začlení se do třídy a zařadí se mezi své vrstevníky
22. dodržuje pravidla her a jiných činností
23. uvědomuje si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat bezpečnost a pohodu druhých
24. bezpečně se orientovat ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí

Klíčové kompetence

kompetence k učení

1. získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

kompetence k řešení problémů

2. řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
3. chápe, že vyhýbat se řešení problému nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

komunikativní kompetence

4. ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
5. v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými
6. chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

sociální a personální kompetence

7. samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
8. uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
9. ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
10. spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

činnostní a občanské kompetence

11. spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
12. chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
13. má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům i povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých

Návštěva ve světě kouzel a radostí

Hlavní cíl: Vyjadřovat své pocity a představy prostřednictvím výtvarných, pracovních a hudebně pohybových činností. Podporovat u dětí tvůrčí

Dílčí cíle: (co učitelka u dítěte podporuje):

Dítě a jeho tělo

1. uvědomění si vlastního těla
2. rozvoj a užívání všech smyslů
3. osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví
4. vytvářet zdravé životní návyky a postoje

Dítě a jeho psychika

5. rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
6. rozvoj smyslového vnímání, paměti, pozornosti
7. rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení)
8. rozvoj komunikativních dovedností, řečových schopností a kultivovaného projevu
9. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě – uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti
10. rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý

11. rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

12. vytvoření základů aktivního postoje ke světu
13. vytváření pozitivních vztahů k umění a kultuře, vytváření dovedností, které umožňují tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat

Dítě a svět

14. vytvářet elementární povědomí o přírodním prostředí, jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
15. pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Okruhy činností: (co učitelka dítěti nabízí):

- smyslové a psychomotorické hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- konkrétní operace s materiálem – třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání
- rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- námětové hry a činnosti
- spontánní hra, činnosti zajišťující spokojenost a radost
- hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevu citů, v sebekontrolě a v sebeovládání
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti
- poučení dětí o možných nebezpečných situacích a poučení o způsobech jak se chránit
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

1. vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů – sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově tvary předmětů a jejich specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem
2. ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku
3. pojmenovává části těla, některé orgány, zná jejich funkce, má povědomí o vývoji
4. zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem
5. rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí
6. chová se tak, aby v běžných a dítěti známých situacích neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
7. má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
8. správně vyslovuje, ovládá dech, tempo a intonaci řeči
9. vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
10. učí se nová slova a aktivně je používá
11. vědomě využívá všech smyslů, záměrně pozoruje, všímá si
12. přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádří
13. postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí
14. umí říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (ohrožující, nebezpečné, neznámé), odmítne se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
15. uvědomuje si své možnosti a limity
16. přijímá pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnává se s ním, učí se hodnotit svoje osobní pokroky
17. uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je
18. spolupracuje s ostatními
19. chová se zdvořile, přistupuje k druhým lidem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, váží si jejich práce a úsilí
20. uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, má povědomí o tom, jak se prakticky chránit
21. všímá si změn a dění v nejbližším okolí
22. porozumí, že změny jsou přirozené a samozřejmé – všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je potřeba v životě počítat
23. přizpůsobuje se běžným proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Klíčové kompetence

kompetence k učení

1. učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, dokončí zadanou práci, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se výsledku
2. odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů

3. všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

komunikativní kompetence

4. průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

5. při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

činnostní a občanské kompetence

6. chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
7. uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Tradiční slavnosti a umění, cesty za kulturou

Hlavní cíl: Rozvíjet úctu k tradicím, podporovat kladný vztah ke kultuře, rozvíjet citové prožívání a sounáležitost.

Dílčí cíle: (co učitelka u dítěte podporuje):

Dítě a jeho tělo

1. rozvoj a užívání všech smyslů
2. osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

3. rozvoj jazykových dovedností receptivních – vnímání, naslouchání, porozumění – i produktivních – výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování
4. rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
5. rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

6. rozvoj kooperativních dovedností
7. vytvářet prosociální postoje – tolerance, respekt, přizpůsobivost

Dítě a společnost

8. seznamovat se světem lidí, kultury a umění, osvojit si základní poznatky o prostředí, v němž dítě žije
9. rozvoj společenského a estetického vkusu

Dítě a svět

10. seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
11. rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Okruhy činností: (co učitelka dítěti nabízí):

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity – slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry, etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- společné setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- příprava a realizace společných zábav
- příležitosti seznamující dítě přirozeným způsobem s tradicemi
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využívání encyklopedií

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

1. ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, nástroji, materiálem)
2. zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony – postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
3. zacházet s běžnými předměty denní potřeby, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
4. pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
5. vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách
6. vést rozhovor
7. porozumět slyšenému – zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách
8. naučit se zpaměti krátké texty – reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
9. vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
10. být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě, k věcem
11. zachytit a vyjádřit své prožitky – slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací
12. porozumět běžným projevům emocí a nálad
13. uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj, názor, respektovat jiný postoj nebo názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
14. dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
15. respektovat potřeby jiného dítěte

Klíčové kompetence

kompetence k učení

1. má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody, techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitosti a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

kompetence k řešení problémů

2. nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

3. dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity, nálady různými prostředky – řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými

sociální a personální kompetence

4. napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

činnostní a občanské kompetence

5. svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
6. zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění
7. má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Zdraví a péče o něj

Hlavní cíl: Vést děti k experimentování s různými materiály a odvaze vyjádřit svou myšlenku či představu. Objevovat vlastní možnosti. Opakovat a rozšířit si poznatky o lidském těle, jeho funkcích, smyslech, znát, co tělu prospívá a co naopak škodí.

Dílčí cíle: (co učitelka u dítěte podporuje):

Dítě a jeho tělo

1. vytvářet zdravé životní návyky a postoje
2. ovládat pohybový aparát a tělesné funkce
3. osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví
4. osvojit si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody
5. rozvoj pohybových schopností
6. rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
7. zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé a jemné motoriky

Dítě a jeho psychika

8. osvojit si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení i psaní
9. rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka
10. vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení
11. podporovat a rozvíjet zájem o učení
12. osvojit si elementární poznatky o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
13. poznávat sebe sama, rozvíjet pozitivní city ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
14. rozvíjet schopnost sebeovládání

Dítě a ten druhý

15. posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině)
16. rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti verbální i neverbální

Dítě a společnost

17. rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí – spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství – ke třídě, k rodině, k ostatním dětem, a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
18. vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět

19. vytvářet elementární povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
20. chápat, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Okruhy činností (co učitelka dítěti nabízí):

- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, lezení)
- nelokomoční pohybové činnosti (změna poloh a pohybů těla na místě)
- základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, chuť, vůně, zvuky, jejich charakteristických znaků a funkcí)
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností
- záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- hry a situace, kdy se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

1. zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu)
2. koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
3. ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
4. pojmenuje části těla, některé orgány, zná jejich funkci
5. má povědomí o těle a jeho vývoji
6. rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí
7. chová se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
8. má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
9. má povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc
10. domluví se slovy i gesty, improvizuje
11. sluchově rozlišuje začáteční i koncové slabiky a hlásky ve slovech
12. utvoří jednoduchý rým
13. pozná některá písmena, číslice, popř. slova
14. pozná napsané své jméno
15. zaměří se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
16. vnímá, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
17. chápe základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívá (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientuje se v elementárním počtu cca do šesti, chápe číselnou řadu v rozsahu první desítky, pozná více, stejně, méně, první, poslední apod.)
18. chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.)
19. chápe elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok)
20. orientuje se v prostoru i v rovině
21. uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní názory a postoje a vyjadřuje je
22. prožívá radost ze zvládnutého a poznaného
23. uvědomuje si příjemné i nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání)
24. prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snaží se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

Klíčové kompetence

kompetence k učení

1. odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů

2. problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá přitom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
3. zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

komunikativní kompetence

4. ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

sociální a personální kompetence

5. dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu, lhostejnost
6. při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování a komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
7. je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

činnostní a občanské kompetence

8. dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
9. odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
10. uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají svoji hodnotu
11. dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Svět kolem nás

Hlavní cíl: Vést děti k poznávání svého okolí od nejbližšího až ke globálnímu pohledu, orientovat se v něm, všimnout si změn způsobených lidskou činností.

Dílčí cíle (co učitelka u dítěte podporuje):

Dítě a jeho tělo

1. rozvoj a užívání všech smyslů
2. ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí

Dítě a jeho psychika

3. osvojit si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení, psaní
4. rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (produktivních) – výslovnost, vyjadřování, mluvní projev
5. osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
6. rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (receptivních) – vnímání, naslouchání, porozumění

Dítě a ten druhý

7. posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem

Dítě a společnost

8. vytvářet si aktivní postoj a vztah ke kultuře a umění, rozvíjet dovednosti tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
9. vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností
10. seznamování se se světem lidí, kultury a umění
11. osvojování si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije – místo bydliště a blízké okolí

Dítě a svět

12. rozvoj základních kulturně-společenských postojů, návyků a dovedností dítěte

Okruhy činností (co učitelka dítěti nabízí):

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, nástroji, materiálem
- smyslové a psychomotorické hry
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí a osvojování si rolí, do nichž se dítě dostává
- aktivity umožňující dítěti poznat rozmanitost kultur
- seznámit děti s tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí
- příprava a realizace společných zábav a slavností – sportovní akce, kulturní programy k různým příležitostem
- činnostmi výtvarnými, hudebními, dramatickými zachycovat a vyjadřovat skutečnosti ze svého okolí
- činnosti slovesné, literární, hudebně-pohybové atd. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte
- artikulační, řečové, sluchové, rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti zaměřené k seznamování se elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou
- vyprávění toho, co dítě vidělo, slyšelo, komentování zážitků
- poslech čtených, vyprávěných pohádek, příběhů, sledování divadelních a filmových pohádek
- společná setkání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

1. zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
2. porozumí slyšenému – zachytí hlavní myšlenku příběhu, sleduje děj a zopakuje jej ve správných větách
3. formuluje otázky, odpovídá ve větách
4. utvoří jednoduchý rým
5. rozlišuje některé obrazné symboly – piktogramy, orientační a dopravní značky, rozumí jejich významu
6. přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádří
7. zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité – odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíl, vzájemné souvislosti mezi předměty a jevy
8. chápe základní číselné a matematické pojmy
9. nalézá nová řešení nebo alternativní k běžným
10. vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
11. uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímá a uzavírá kompromisy, řeší konflikt dohodou
12. chápe, že každý má ve společnosti svou roli, podle které je třeba se chovat
13. zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik – kreslí, maluje, modeluje, staví, tvoří z papíru, tvoří a vyrábí z různých jiných materiálů, z přírodnin

Klíčové kompetence

kompetence k učení

1. má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

kompetence k řešení problémů

2. všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
3. rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit

komunikativní kompetence

4. dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální techniku, telefon apod.)

sociální a personální kompetence

5. uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

činnostní a občanské kompetence

6. ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Procházka přírodou

Hlavní cíl: Vnímat a pozorovat změny v přírodě související se střídáním ročních období. Poznávat přírodní okolí, sledovat rozmanitost přírody živé i neživé. Rozvíjet úctu ke všem formám života. Seznámit se s možnými způsoby ochrany životního prostředí.

Díličí cíle (co učitelka u dítěte podporuje):

Dítě a jeho tělo

1. rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
2. osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

3. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
4. rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
5. přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému)
6. rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
7. rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
8. vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
9. osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
10. rozvoj schopnosti sebeovládání

Dítě a ten druhý

11. osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
12. vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)

Dítě a společnost

13. seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
14. vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Dítě a svět

15. poznávání jiných kultur
16. osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
17. rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
18. vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Okruhy činností (co učitelka dítěti nabízí):

- lokomoční pohybové činnosti – chůze, běh, skoky, poskoky, lezení
- nelokomoční pohybové činnosti – změny poloh a pohybů těla na místě
- základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti – vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační
- konstruktivní a grafické činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace – vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým ...
- komentování zážitků, aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatné slovní projevy na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- prohlížení a „čtení“ knížek
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností – velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky – jejich charakteristických znaků a funkcí
- konkrétní operace s materiálem – třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání
- smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů – písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou – číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství – a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů a událostí
- spontánní hra
- činnosti vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, rozhodování a sebehodnocení
- hry na téma rodiny, přátelství
- výlety do okolí
- dramatické činnosti, mimické vyjadřování nálad
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina a její funkce, členové rodiny, vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat
- příprava a realizace společných zábav a slavností
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu
- ekohry

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

1. zachovávat správné držení těla
2. zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí
3. koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
4. ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku – zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, s grafickým a výtvarným materiálem
5. zvládat jednoduchou sebeobsluhu a pracovní úkony
6. správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
7. vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve větách
8. vést rozhovor – naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se
9. učit se nová slova a aktivně je používat
10. naučit se z paměti krátké texty
11. sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
12. utvořit jednoduchý rým
13. poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
14. projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
15. vědomě užívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všímat si – nového, změněného, chybějícího
16. záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
17. přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
18. zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité – podstatné znaky, vlastnosti předmětů, společné znaky, podoba a rozdíl, charakteristické rysy předmětů a jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi
19. postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
20. chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat – porovnávat, uspořádávat a třídit předměty podle určitého pravidla
21. orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu do desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední
22. chápat prostorové pojmy – vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi
23. časové pojmy – teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok
24. rozhodovat o svých činnostech
25. přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
26. respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla a povinnosti

Klíčové kompetence

kompetence k učení

1. soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
2. klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům, dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
3. pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

kompetence k řešení problémů

4. všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
5. zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
6. nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

7. domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
8. ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
9. ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

10. napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

činnostní a občanské kompetence

11. chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
12. ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Čas poznávání a objevování

Hlavní cíl: Naučit se chránit osobní soukromí a bezpečí ve vztahu k sobě i druhým lidem. Vést děti k poznávání svého okolí od nejbližšího až ke globálnímu pohledu, orientovat se v něm, všimnout si změn způsobených lidskou činností.

Díličí cíle (co učitelka u dítěte podporuje):

Dítě a jeho tělo

1. uvědomění si vlastního těla
2. osvojení si a prohloubení poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
3. osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody

Dítě a jeho psychika

4. rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
5. osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
6. rozvoj tvořivosti – tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření
7. posilování přirozených poznávacích citů – zvědavost, zájem, radost z objevování apod.
8. vytváření základů pro práci s informacemi
9. rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
10. získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

11. posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
12. ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

13. rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
14. rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně
15. aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
16. vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností
17. vytvářet základy aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivní vztahy ke kultuře a umění, rozvíjet dovednosti umožňující tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat

Dítě a svět

18. vytvářet elementární povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
19. poznávání jiných kultur

Okruhy činností (co učitelka dítěti nabízí):

- zdravotně zaměřené činnosti – vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační
- smyslové a psychomotorické hry
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí
- vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým
- poslech čtených i vyprávěných pohádek a příběhů, sledování divadelních i filmových pohádek a příběhů
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy ...)
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- námětové hry a činnosti
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti – mechanické, logické, obrazové, pojmové
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti přiměřené síle a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností – záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti, mimické vyjadřování nálad
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému
- hry a situace, kdy se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibené vkusu
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními

předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě
- kognitivní činnosti
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s reáliemi o naší republice
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

1. zachovávat správné držení těla
2. vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
3. vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů – sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.
4. rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby se v situacích pro dítě běžných jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
5. mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
6. mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc – kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem
7. vést rozhovor – naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se
8. porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách
9. formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
10. sledovat a vyprávět pohádku, příběh
11. popsat situaci – skutečnou, podle obrázku
12. chápat slovní vtíp a humor
13. poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
14. sledovat očima zleva doprava
15. poznat některá písmena a číslice, popř. slova
16. poznat napsané své jméno
17. vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
18. řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
19. nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
20. vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
21. umí říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (ohrožující, nebezpečné, neznámé), odmítne se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
22. uvědomuje si své možnosti a limity
23. prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
24. zorganizovat hru
25. zachytit a vyjádřit své prožitky – slovně výtvarně
26. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
27. chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
28. dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát fair, jednat spravedlivě
29. uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování
30. uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit – vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc

Klíčové kompetence

kompetence k učení

1. učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
2. má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitosti i proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

kompetence k řešení problémů

3. problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
4. rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
5. chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

komunikativní kompetence

6. dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
7. v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
8. ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

sociální a personální kompetence

9. dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
10. ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
11. při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

činnostní a občanské kompetence

12. svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit, vyhodnocovat
13. dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

7. Evaluační systém

Evaluace je proces průběžného vyhodnocování procesu vzdělávání (vzdělávacích činností, situací, podmínek) a jeho výsledků, který je realizován systematicky a pravidelně a jehož výsledky jsou v praxi smysluplně využívány. Evaluace probíhá na úrovni školy, třídy a cílem je zkvalitnění práce v mateřské škole ve prospěch dětí.

Oblasti evaluace (co, v rámci školy)	Kdo bude hodnotit (kdo)	Kdy budeme hodnotit (kdy)	Metody a prostředky (jak)
Soulad ŠVP s RVP PV <ul style="list-style-type: none"> • Identifikační údaje MŠ • Obecná charakteristika školy • Podmínky vzdělávání • Organizace vzdělávání • Charakteristika vzdělávacího programu • Vzdělávací obsah • Evaluační systém 	ředitelka	jednou za dva až tři roky, při změně legislativy, při změně v mateřské škole	Analýza textu RVP, ŠVP
Plnění cílů ŠVP (TVP) <ul style="list-style-type: none"> • Plnění cílů v integrovaných blocích 	učitelky	po ukončení bloku	písemné hodnocení
Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> • zpracování a realizace integrovaných bloků 	Ředitelka, učitelky	1 x týdně nebo po skončení bloku	Hospitace, zápisy v třídní knize, portfolio dítěte
Práce učitelek <ul style="list-style-type: none"> • včetně sebereflexe 	ředitelka, učitelky	1 x za pololetí	sebehodnocení, hospitace, osvědčení o DVPP
Výsledky vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> • vyhodnocování pokroků dítěte 	Ředitelka, učitelky	průběžně	rozhovory s učitelkou, portfolia učitelek, hospitace
Vzdělávací podmínky školy <ul style="list-style-type: none"> • Materiální • Životospráva • Psychosociální podmínky • Organizační podmínky • Řízení MŠ • Personální zajištění • Spoluúčast rodičů 	ředitelka, zástupkyně ředitelky, vedoucí pracovníci, rodiče	průběžně, při ukončení ŠVP	rozhovory, záznamy o kontrolní činnosti, hospitace, porady, schůzky s rodiči

8. Seznam literatury

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, Praha 2018